לב., ג) שכועות דף ב., ק) עיין ו) שבועות כה., לקמן (3 יט:, רבא (השני), . רבע "בפנים" ולכאורה נותבנות פסחים פה: ד"ה

תוכפות ישנים

ע"א.

מנחמי כתוב בגליון מדי ח"ל: ועי"ל שמן ופטור. שבשה דבירושלמי קין) בעי מה שהן לרבע ב' לחיוב שבור לו ד' לחיוב יהולמות וב׳ עליהן

א) שבועות ה., ב) לקמן

ל) עמוד ב, כריתות ב., ו) סוף ע"ב ם) שם יט:, טן) שם כו., י) לקמן יא., כ) לקמן מ) לקמן ג., כ) לקמן רף ה., כ) לקמן ג:, ב) [ע" מהר"ם], בד"ה פשט, ל) עיין 🗈 תירוץ בתוס׳ שבועות ה: בדף ב. (שם בדף ב. נמשנה ליתא שתים שהז הוא ט"ס) ולף ה. ושם ד"ה שתיס], ל) [וע"ע מעמה] וע"ע תוס׳ לקמן . ד"ה דרבי עקיבא, ביין שם בתוס׳ ד״ה 🕼 וכנסה, כ) לקמן צו

שוווים שתי הוצמות דחיוד

וציונים

יציאות השבת. הולאות שמרשות לרשות האמורות לשבת. ובגמ" מפרש דהכנסות נמי קא קרי יניאות הואיל ומוליא מרשות

לרשות: שתים שהן ארבע בפנים. לאותן העומדים בפנים שחים מן

מויצו משה ויעבירו קול במחנה וגו' לא תפיקו מרה"י לר"ה להביא נדבה למחנה לויה, ויום השבת היה כדיליף התם. ועל שתים אלו חייב חטאת על שגגתו ועל זדונו כרת ועל התראתו סקילה, וכן או בכל מלאכת שבת י: שהן ארבע. מדבריהם הוסיפו שתים לאסור לכתחלה, ואם עשה פטור ולקמן מפרש להו ואזיל: ושתים שהן ד' בחוץ. סמים מן המורה הוצאה והכנסה דעני העומד בחוץ, ושתים מדבריהם כשהמלאכה נעשית על ידי שנים זה עוקר וזה מניח לכתחלה אסור ואם עשה פטור, כדיליף בגמרא (דף ג.) שנים שעשאוה פטורים: פשם העני את ידו. ומפן במוכה: ונתן לתוך ידו דבעה"ב. דעניד ליה עקירה נרה"ר והנחה נרה"י: או שנמד מתוכה והוציא, החפץ והניח בר"ה, דעביד ליה עקירה [ברה"י] והנחה [ברה"ר]: העני חייב. שעשה מלאכה שלמה. והרי שתים מן התורה לעומד בחוך: ובעד הבית פמור. פטור לגמרי, ואפילו לכתחלה מותר דהא לאו מידי עבד, והכי מפרש בגמ' (דף ג.): פשמ בעה"ב כו' בעה"ב

חייב. והרי שתים מן התורה לעומד נפניס: פשם העני את כו'. דעביד ליה עקירה: ונמד בעה"ב מתוכה. והנים בפנים ועביד ליה בעל הבים הנחה: או שנתן לתוכה. דעביד ליה בעל הבית עקירה: והוציא. העני והניח: שניהם פפורין. שלא עשה האחד מלאכה שלימה. אבל אסורין לעשוח כן לכתחלה, שמא יבואו כל אחד ואחד לעשות מלאכה שלימה בשבת. הרי שחים מדבריהם, אחת לעני בחוץ ואחת לבע"ה בפנים. וא"ת שנים הן לכל אחד ואחד, עקירה לעני ועקירה לבע"ה הנחה לעני והנחה לבע"ה, לקמן " פריך לה, ומשני דלא חשיב אלא עקירות שהן תחלת המלאכה ואיכא למימר בן שמא יגמרנה: גמ' תנן התם. נמסכת שבועות: שבועות שתים. שבועות של ביטוי להרע או להיטיב, שתים הן להתחייב עליהן קרבן עולה ויורד האמור בפרשה (ויקרא ה), דנפקי מלהרע או להטיב" דמשמע להבא אוכל ולא אוכל^ם: שהן ארבע. יש לך לרבות עוד שתים מריבוי הכתוב לכל אשר יבטא האדם לרבות לשעבר^ש אכלתי ולא אכל לא אכלתי ואכל^ח:

ידיעות

(לקמן עג.) דהתם קתני אבות מלאכות ארבעים חסר אחת וקתני הולאה לבסוף והוה ליה להתחיל כסדר בדברים דמיירי בע"ש מבעוד יום כגון התורה הולאה והכנסה דבע"ה. ובפ' הזורק (לקמן נו:) ברישיה נפקא לן

> השבת שתים שהן ארבע בפנים ושתים ⁰ שהן ארבע בחוץ כיצד העני עומד בחוץ ובעל הבית בפנים "פשט העני את ידו לפנים ונתן לתוך ידו של בעל הבית או שנטל מתוכה והוציא העני חייב ובעל הבית פמור. פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונתן לתוך ידו של עני או שנמל מתוכה והכנים בעל הבית חייב והעני פטור. פשט העני את ידו לפנים ונמל בעל הבית מתוכה או שנתן לתוכה והוציא שניהם פטורין. בס פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונמל העני מתוכה או שנתן לתוכה והכנים שניהם פמורין: בכו' י תנן התם שבועות שתים שהן ארבע

הפרשה ש. וכן מפרש רב האי גבי ד' לריכין להודות בפרק הרואה (ברכות דף וד:) דלא נקט הש"ס כסדר הפסוק. ועוד מפרש ר"ת דפתח ביליחות משום דבעי למימר לח יצא החייט במחטו אע"ג דלא שנה המלבן משום אין נוחנין כלים לכובס יולא המבעיר משום במה טומנין הולאה הולרך לשנות טפי

ידיעות

יציאות השבת שתים שהן ארבע. הקשה ריכ"ל דדיני הולחות

שבת היה לו לשנות גבי אבות מלאכות אחר פרק כלל גדול

לא יצא החייט במחטו סמוך לחשיכה"

אין שורין דיו וסמנין אין לולין

בשר ל ואח"כ במה מדליקין וכירה

ובמה טומנין שהם דברים הנוהגים

עם חשיכה ואח"כ במה בהמה ובמה

אשה יולאה דברים הנוהגים בשבת

עלמו ושוב אבות מלאכות של שבת

ודרך התנה לשנות כסדר זה כמו

שמלינו בפסחים דמתחיל בליל י"ד

ושוב בי"ד ושוב בשחיטת פסחים

שהוא בין הערבים ואחר כך שונה

מאכילת פסחים שהוא בלילה וכן

ביומא מתחיל בז' ימים קודם יה"כ

ואח"כ בעיה"כ ואח"כ ליל י"כ.

ותירך דהולאה חביבא ליה לאקדומי

משום דממשנה זו שמעינן כמה

דברים הוצאה והכנסה דעני ועשיר

ודבעי׳ עקירה והנחה ושנים שעשאוה

פטורין " וידו של אדם חשובה לו כד'

על ד׳ים וידו של אדם אינה לא כרה"י

ולה כרה"ר". ור"ת מפרש דדבר

ההוה רגיל הש"ם לשנות תחילה וכן

במס' ב"ק (דף ב) השור והבור

המבעה וההבער ולא נקט כסדר

משום דמלאכה גרועה היא כמו שאפרש": רציאות. הולאות הוה ליה לתחני אלה נקט יליאות לישנה דקרא אל יצא איש ממקומו (שמות טו) ודרשינן מינה

(עירובין דף יו:) הולאה אל ילא עם הכלי ללקט המן":

שהן ארבע בפנים. כן נראה כמו שמפרש רש"י כאן דבפנים היינו לבעה"ב העומד בפנים ובחוץ היינו לעני

העומד בחוץ שתים הולאה והכנסה דחיוב שהן ד' הולאה והכנסה דפטור. ובשבועות ^{קו} פרש"י בפנים היינו הכנסות פנים שנים דחיוב דעני ודעשיר ושנים דפטור ובחוץ היינו הולחות חוץ. א) וחין נרחה מדפירש מילי דעני לחוד ומילי דעשיר לחוד משמע כפי שפירש כאן

שפתים הכחוב בויקרא (ה) אצל קרבן עולה ויורד קאמר כדמפרש בפרק שלישי (שבועות דף כ.). שתים. כתיני נק לכתינ (שם) להרע להיטיב ומפרש במשנה פרק שלישי (שבועות כה.) אוכל להיטיב לא אוכל להרע שמענה את עלמו וה"ה לכל דבר שהוא הן ולאו להצא דלהרע או להיטיב להבא משמע ובפ"ג (שם) מרבה מן המקרא אף דברים שאין בהן הרעה והטבה ומיהו שתים נינהו ותו לא דבר וחילופו נשבועות ב.]. להרע לעצמו או להיטיב וחילומו לעלמו כגון אוכל ולא אוכל אישן ולא אישן (שבועות כז.) [ויקרא ה, ד]. שאוכל ושלא אוכל הן שחים המפורשות דכחיב (ויקרא דמשמע להבא ולא אוכל להרע אוכל להיטיב [שבועות יט:]. שהן ד'. ים לרבות מריבוי הכתובים כדמפרש בפ"ג (שם) אף דבר וחילופו לשעבר כגון אכלמי והוא לא אכל או לא אכלחי ואכל [שם ב.]. שאכלחי ושלא אכלחי הן שתים הנוספות ממדרש חכמים כדיליף לה ר"ע לקמן בפירקין (שבועות כה.) מריבוי הכחוב [שם

יט:].

עין משפט

נר מצוה

אזהרה בכלל דיני שבת

כתב המיי׳ פ״א מהל׳ שבת

הלכה ג וו"ל כל מקום

שנחמר שהעושה דבר זה

פטור הרי זה פטור מו

הכרת ומן הסקילה ומן הקרבן אבל אסור לעשות

אותו לבר בשבת ואיסורו

: מל"ס:

א א מיי׳ פי"ב מהלכות

שבת הלכה ט ופי"ג שם הלכה ב סמג לאוין סה

ב ב מיי שם הלי ה:

רבינו חננאל

יציאות השכת שתים

שהן ארכע בפנים כו'. גמ' תנן

התם בתחלת שבועות

שבועות שתים שהז ארבע

-

ליקומי רש"י

שתים שהן ארבע

דבעל הבית וב׳ לפטור

כשוה עוקר חה מניח

דכתיב בעשותה העושה את כולה (שבת ג.)

ושמן. העני חייב ובעל

הבית פמור. דפטור

מחטאת ומותר לכתחלה

דהא לאו עקירה עבד ולא

הנחה עבד [שהאחר]

פבורין. פטור מחטחת

לכתחלה נלקמן ג.]. דבעינן

עקירה והנחה דעד שיניח

לה נגמרה מלחכה וגבי שבת וכל חיובי הטחת

כחיב בעשוחה בעושה אח כולה ולא בעושה מקלתה

(שבת לב:) [פסחים פה:].

שבועות. נשכועת ביטוי

אסור מדבריהם

הניחה בידו.

שניהם

בפנים. שתים

הכנסה דעני

לחיוב

ולפי׳ דהתם לא היה לו לערב הולאות והכנסות יחד. ומיהו שמא לפי שהיה לריך להאריך אם היה בא לפרש הולאות לבד [והכנסות לבד]. מ"מ אין נראה לרבינו אלחנן מדקאמר בגמרא (ש"ב) דיקא נמי דקתני יציאות וקמפרש הכנסות לאלחר ולא דייק מדקתני בפנים: בעד"ב בעה"ב את ידו כו'. חימה לר"י אמאי לריך למתני חרתי דעני ודבעה"ב וכן בריש שבועות דמפרש בגמרא (דף ג. ושם) שחים דעני ודבעל הבית מה שייך לקרותו שחים מה לי עני מה לי עשיר. ונראה לר"י דאיצטריך לאשמעי משום דהוצאה מלאכה גרועה היא דמה לי מוציא מרה"י לרה"ר מה לי מוציא מרה"י לרה"י ולא הוה גמריטן הוצאה דעני מבעה"ב ולא בעה"ב מעני וחדע מדאילטריך חרי קראי בהוצאה כדנפקא לן בריש הזורק (לקמן דף עי: ושם) מויכלא העם מהביא ובספ"ק דעירובין (דף יו:) נפקא לן מקרא אחרינא דדרשינן אל יצא איש ממקומו אל יוציא והחם פירשתים והיינו משום דמלאכה גרועה היא אינטריך תרווייהו חד לעני וחד לעשיר" וכן בכל חולדות דאבות מלאכות לא חיישינן שיהא במשכן אלא אבות בלבד ובתולדות דהולאה בעי' שיהא במשכן דתנן בהזורק (דף מ.) שתי גזוזטראות זו כנגד זו המושיט והזורק מזו לזו פטור היו שתיהן בדיוטא אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכך היתה עבודת לוים ובריש הזורק (ג"ו שם:) נמי בעי הזורק ארבע אמות ברה"ר מנלן ודחיק לאשכחינהו במשכן עד דמסיק כל ארבע אמות ברה"ר הלכתא גמירי לה וכל אלו חולדה דהוצאה נינהו ולא אבות שאין אבות אלא ארבעים חסר אחת וגבי הכנסה נמי אמרינן בפ' במה טומנין (נקמן מט:) הם העלו קרשים מקרקע לעגלה אף אתם אל חכניסו מרה"ר לרה"י. וא"ת כיון דהכנסה היחה במשכן מה לריך תו לקמן בהזורק (דף טו:) לפרושי דסברא הוא מה לי אפוקי מה לי עיולי" דהזורק ד' אמוח ברה"ר משמע דאי הוה משכחת לה במשלן הוה ניחא ליה אע"ג דהחם ליכא סברא. וי"ל דאינטריך סברא להכנסה דבעה"ב דלא הוה במשכן דהם העלו קרשים כו׳ היינו הכנסה דעני דמסחמא בקרקע היו עומדים שהוא רה״ר. ואם חאמר כיון דאיכא סברא אמאי איצטריך בבמה טומנין למימר דהכנסה היחה במשכן. וי"ל דחנא ליה איידי דבעי למיחני הם הורידו קרשים מעגלה ואתם אל חוליאו כו'. אע"ג דהוצאה נפקא לן מקרא בהדים איצטריך למיתני שהיתה במשכן משום דקתני ברישא בברייתא אין חייבין אלא על מלאכה שכיולא בה היתה במשכן ואם לא היה מוצא סילאה במשכן הייתי מחייב בכל מלאכות הדומות למלאכה גמורה אע"פ שלא היה במשכן כמו בהולאה והא דאסמיך קרא דשבת למלאכת סתשכן הוה דרשינן למילחה החריחי: שבועות שתים שהן ארבע. בריש שבועות (דף ג.) מפרש שתים אוכל ולה אוכל דכחיב בהדיה בברם להרע או להיטיב דהיינו להבא שהן ד' אללחי ולא אכלחי דאתי מדרשא והא דלא מפרש שהן ד' אזרוק ולא אזרוק והוה אתיא כולה כרפי שמעשל ולא הוה לריך לאוקומי בחרי חנאי משום דמחני בפ"ג (דף ינו:) תנן בהדיא שהן ד' אכלחי ולא אכלחי. וא"ח אמאי לא התכני שתים שהן שמונה [איכל ולא אוכל] אכלתי ולא אכלתי אזרוק ולא אזרוק זרקתי ולא זרקתי. ונראה דלכך פירש רש"י בריש שבועות שחים שונה אלא דבר וחילופו. ור' יצחק חירץ דלא נקט אלא אכלחי ולא אכלחי משום דפליג ר' ישמעאל והוי רבותא טפי אבל אזרוק ולא מחודה רבי שמעאל לא חש למיתני. וא"מ וגבי שבת אמאי קחני שתים שהן ד' ותו לא ליתני נמי מושיט^ה ומעביר^ה מרשות היחיד בשת היפיד דרך רה"ר דסייב כדאמריען לקמן (נ.) חורק מרשות היחיד לרשות הרבים ומרה"ר לרה"י. וי"ל דלא קחני אלא הכנסה דדמיא בתישור שבות מרכיי לרכייר לאפוקי מושיט ומעבירים שהוא מרכייי לרכייי וזריקה נמי לא דמיא להוצאה שזה בהולכה ביד וזה בזריקה:

ידיעות